מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את עלילת הסיפור ואת הקשר בין השעון למורשת המשפחתית
- לתרגל הבנת הנקרא בארבעה רבדים (איתור, פרשנות, הערכה, יצירה)
- לתרגל אוצר מילים וידיעות לשון מתוך הטקסט

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת הנקרא - בחירה

1. ג – לסבא־רבא שלמה
2. ב – בצנעא שבתימן
3. ב – 1949, מרבד הקסמים
4. ג – ארבע
5. ב – רק את השעון
6. ג – כבוד גדול

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – השעון הפסיק ללכת ומחוגיו קפואים על ארבע
2. לא נכון – הם צעדו ברגל במדבר עד שהגיעו למטוסים
3. נכון – כך הוא אומר לדניאל במפורש
4. נכון – כך נכתב בסיפור
5. לא נכון – זה שם המבצע שבו הוטסו יהודי תימן לישראל

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. כיס
2. צנעא
3. מרבד הקסמים
4. נאלצו
5. חדש

חלק ד' – התאימו דמות למשפט המתאים

- 1 – ג (הנכד ששואל על השעון)
- 2 – ד (מספר לנכדו את סיפור השעון)
- 3 – ב (קיבל את השעון בבר המצווה בתימן)
- 4 – א (מסמל את סיפור המשפחה והעלייה)

חלק ה' – לשון - שאלות קצרות

1. דבר יקר מאוד וחשוב, שמעריכים ושומרים עליו
2. יחס של ניגוד - השעון מקולקל אך בכל זאת שומרים עליו
3. א-ל-צ

חלק ו' – כתיבה והבעה

1. תשובה חופשית - לבדוק המשכיות לעלילה, שמירה על המסורת, קשר למשפחה
2. תשובה חופשית - לבדוק מבנה: עמדה, שני נימוקים, דוגמה, סיכום

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציפייה לתשובה שמזכירה את שלמה, תימן והעברה בין דורות
- ציפייה להבנה שהשעון מסמל זיכרון ומורשת ולא רק שימוש מעשי
- ציפייה לקישור בין השעון לעליית יהודי תימן ולהקמת המדינה

טיפים להפעלה:

- אפשר להביא חפץ משפחתי ישן ולבקש מהתלמידים לספר את הסיפור שלו
- כדאי להסביר בקצרה את הרקע ההיסטורי של מרבד הקסמים לפני הקריאה
- בחלק הכתיבה אפשר לשתף כמה תשובות בעל פה לפני ההגשה

דף תרגול: הסיפור שמאחורי השעון הישן

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

זה סיפור על שעון ישן. השעון עבר מסבא רבא שלמה, מתימן, עד לישראל. השעון מספר את סיפור המשפחה.

📖 מילון קטן:

מְחוֹגִים	החצים שמראים את השעה בשעון
צַנְעָא	עיר הבירה של תימן
מַרְבַּד הַקְּסָמִים	מבצע שבו הוטסו לישראל כמעט כל יהודי תימן, 1949–1950
נֶאֱלְצוּ	היו חייבים, לא הייתה להם ברירה
רְכוּשׁ	כל החפצים ששייכים לאדם
אוצר	דבר יקר מאוד וחשוב
סקרנות	רצון לדעת ולהבין דברים

1 חלק א' – הבנת הנקרא - בחירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי קיבל את השעון קודם כל?

א) לדניאל ב) לסבא אליהו ג) לסבא־רבא שלמה ד) לאבא של דניאל

2. באיזו עיר קיבלו את השעון?

א) בירושלים ב) בצנעא שבתימן ג) בתל אביב ד) בחיפה

3. מה שם גל העלייה של המשפחה?

א) 1948, עצמאות ב) 1949, מרבד הקסמים ג) 1956, מבצע קדש ד) 1967, מלחמת ששת הימים

4. מה השעה שרואים על השעון?

א) שתיים ב) שלוש ג) ארבע ד) חמש

5. מה הדבר היחיד ששלמה לקח איתו?

א) את כל הרכוש ב) רק את השעון ג) את הבגדים ד) כלום

6. מה דניאל הרגיש בסוף?

א) כעס ב) שעמום ג) כבוד גדול ד) פחד

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	השעון עדיין עובד ומראה את השעה הנכונה.	☐	☐
2	המשפחה הגיעה לישראל בקלות וברכב.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	סבא אליהו רואה בשעון סמל לסיפור המשפחה.	☐	☐
4	שלמה קיבל את השעון בבר המצווה שלו.	☐	☐
5	מרבד הקסמים הוא שם של חפץ שהמשפחה הביאה מתימן.	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. בחדר העבודה של סבא אליהו עמד שעון _____ מוזהב וישן.

2. השעון קיבל שלמה בעיר _____ שבתימן.

3. המשפחה עלתה לארץ בגל העלייה שנקרא _____ .

4. המילה _____ פירושה היו חייבים, לא הייתה ברירה.

5. סבא שלמה אמר שהשעון מסמל את הזמן ה _____ שיתחיל בארץ ישראל.

4 חלק ד' – התאימו דמות למשפט המתאים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דניאל	___	**א.** מסמל את סיפור המשפחה והעלייה
2. סבא אליהו	___	**ב.** קיבל את השעון בבר המצווה בתימן
3. שלמה	___	**ג.** הנכד ששואל על השעון
4. השעון	___	**ד.** מספר לנכדו את סיפור השעון

5 חלק ה' – לשון - שאלות קצרות

ענו בקצרה.

1. מה פירוש המילה "אוצר" במשפט על השעון?

2. איזה יחס מבטאת המילה "אך" בין שתי העובדות על השעון?

3. מה השורש של המילה "נֶאֱלְצוּ"?

6 חלק ו' – כתיבה והבעה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו המשך קצר לסיפור: מה יעשה דניאל עם השעון כשיגדל? (3-4 משפטים)

2. האם חשוב לשמור חפץ ישן גם כשהוא כבר לא עובד? כתבו עמדה, שני נימוקים ודוגמה אחת, וסיימו במשפט מסכם (60-80 מילים).

כרטיס יציאה

מניין הגיע השעון ולמי הוא שייך היום?

למה סבא אליהו ממשיך לשמור על שעון מקולקל?

מה מספר השעון על ההיסטוריה המשפחתית?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀